

Sygn. XXV C 90/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Anna Pogorzelska
Protokolant:	protokolant stażysta Edyta Borucińska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r. w Warszawie sprawy

z powództwa Z. B.

przeciwko (...) (...) S.A. z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

1) oddała powództwo;

2) zasądza od powoda Z. B. na rzecz pozwanego (...) (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 377,00 zł. (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **XXV C 90/13**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 stycznia 2013 roku (data prezentaty) skierowanym przeciwko (...) (...) S.A. z siedzibą w W. powód Z. B. wniósł o:

- zasądzenie od pozwanej na rzecz Fundacji (...)w S. kwoty 9 000 zł;

- nakazanie pozwanej opublikowania na łamach Gazety (...) oraz (...) oświadczenia o następującej treści:

„Spółka (...) (...) S.A. z siedzibą w W. przeprasza Pana Z. B. za bezpodstawne dokonanie zgłoszenia o jego zadłużeniu do (...) S.A. i naruszenie tym jego dobrego imienia. Jednocześnie oświadczamy, że Pan Z. B. nie jest i nie był naszym dłużnikiem” o wielkości 10x10 cm;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pozew k. 4-10).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwana naruszyła jego dobre imię dokonując zgłoszenia powoda, jako swojego dłużnika (po uprzednim nabyciu wierzytelności przeciwko powodowi od (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.) na kwotę 1 443 zł do Rejestru Dłużników Biura (...) S.A. z siedzibą w W., mimo że powód nie był ani dłużnikiem cedenta ani cesjonariusza.

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 lutego 2013 roku (data prezentaty) pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów postępowania według norm przepisanych (odpowiedź na pozew k. 72-74).

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana podniosła, że nabyła od (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wierzytelność względem powoda, wyjaśniając jakie kwoty składały się na sumę długu. Pozwana podkreśliła, że kilkakrotnie kierowała do powoda wezwania do zapłaty, w odpowiedzi, na które powód kwestionował swoje zobowiązanie zarówno wobec pozwanej jak i cesjonariusza. Pozwana podniosła także, że powód nie wykazał, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych ani, że zostało ono dokonane przez pozwaną.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 grudnia 1998 roku, powód w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej zawarł z (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę abonamentową. Wraz z umową powód wystawił weksel in blanko czemu towarzyszyło sporządzenie deklaracji wekslowej. Tego samego dnia powodowi wydano sprzęt satelitarny (umowa z dnia 28 grudnia 1998 roku k. 59, deklaracja wekslowa, weksel k. 60, deklaracja odbioru sprzętu k. 61, warunki (...) sp. z o.o. k. 75-77).

W dniu 18 czerwca 2010 roku (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. dokonała przelewu wierzytelności przysługującej jej od powoda na rzecz (...) .á.r.l. z siedzibą w L.. W dniu 26 sierpnia 2010 roku powód został przez (...) z siedzibą w L. o nabyciu wierzytelności od (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz o wysokości wierzytelności, która na dzień 26 sierpnia 2010 roku wynosiła 1 274,38 zł. Na powyższą kwotę składała się: należność główna w kwocie 599 zł oraz odsetki w kwocie 675,38 zł. Jednocześnie powód został wezwany do uregulowania wierzytelności do dnia 2 września 2010 roku. Wraz z informacją o cesji wierzytelności (...) .á.r.l. z siedzibą w L. poinformowała powoda, że jedynym podmiotem upoważnionym do podejmowania wszelkich czynności związanych z obsługą przedmiotowej wierzytelności, w szczególności do działań administracyjnych, dokonywania wszelkich zawiadomień, prowadzenia negocjacji, przetwarzania danych osobowych oraz angażowania kancelarii prawnych jest (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (cesja wierzytelności k. 14, informacja o zmianie wierzyciela z dnia 26 sierpnia 2010 roku k. 15, polecenie przelewu k. 16).

W e-mailu z dnia 7 września 2010 roku powód zakwestionował zasadność kierowanych do niego wezwań, oświadczając że nie jest dłużnikiem (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. i odmawiając zapłaty jakichkolwiek kwot (e-mail z dnia 7 września 2010 roku k. 17).

W dniu 6 października 2010 roku pozwana skierowała do powoda wezwanie do zapłaty kwoty 1 286,75 zł (tj. kwoty 599 zł należności głównej i 687,75 zł odsetek) proponując zawarcie porozumienia w sprawie spłaty ratalnej oraz wstrzymanie dodatkowych działań pod warunkiem terminowej realizacji harmonogramu spłat (wezwanie do zapłaty z dnia 6 października 2010 roku k. 22-23, wraz z załącznikami - wnioskiem o restrukturyzację k. 24-25 i drukami zapłaty k. 26).

W dniu 8 listopada 2010 roku uchwałą zgromadzenia wspólników (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. została przekształcona w (...) (...) S.A. z siedzibą w W. (bezsporne).

W dniu 10 listopada 2010 roku pozwana ponownie skierowała do powoda wezwanie do zapłaty, tym razem na kwotę 1 294,22 zł bowiem odsetki narosły do kwoty 695,22 zł. Pozwana ponowiła propozycję zawarcia porozumienia w sprawie spłaty ratalnej (wezwanie do zapłaty z dnia 10 listopada k. 27-28 wraz z załącznikami - wnioskiem o restrukturyzację k. 29-30 i drukami zapłaty k. 31).

W odpowiedzi na powyższe wezwanie powód w dniu 18 listopada 2010 roku zakwestionował istnienie wierzytelności i poddał pod rozagę pozwanej skierowanie sprawy do sądu, w razie jej pewności, co do istnienia zadłużenia po stronie powoda (odpowiedź z dnia 18 listopada 2010 roku k. 27).

W toku postępowania wyjaśniającego, w dniu 6 grudnia 2010 roku, pozwana poinformowała powoda, że dochodzoną wierzytelność nabyła na mocy cesji od (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Jednocześnie pozwana poinformowała powoda, że wierzytelność na dzień sporządzenia w/w pisma opiewała na kwotę 1 300,19 zł, na którą składała się należność główna w kwocie 599 zł oraz odsetki w kwocie 701,19 zł (pismo z dnia 6 grudnia 2010 roku k. 32-33).

W dniu 28 września 2011 roku pozwana poinformowała powoda o odrzuceniu jego reklamacji, oświadczając że dochodzona od powoda wierzytelność – nabyta od cesjonariusza – jest bezsporna i wymagalna. Na dzień zredagowania pisma zadłużenie wynosiło 1 362,92 zł, w tym odsetki w kwocie 763,92 zł (pismo z dnia 28 września 2011 roku k. 34-35).

W dniu 6 października 2011 roku pozwana skierowała do powoda wezwanie do zapłaty na kwotę 1 364, 41 zł (w tym poza należnością główną w kwocie 599 zł – odsetki w kwocie 765,41 zł) do dnia 13 października 2011 roku, ponownie proponując zawarcie porozumienia w sprawie spłaty ratalnej (pismo z dnia 6 października 2011 roku k. 36-37).

W odpowiedzi na powyższe pismo, w dniu 14 października 2011 roku, powód zakwestionował zasadność wezwania do zapłaty, podnosząc że nie jest dłużnikiem pozwanego oraz że nie był dłużnikiem (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (pismo powoda z dnia 14 października 2011 roku k. 36).

W odpowiedzi na powyższe pismo, w dniu 21 października 2011 roku, pozwana poinformowała, że w umowie szczegółowej z dnia 18 czerwca 2010 roku cedent – (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarł oświadczenie, że względem powoda przysługuje mu wymagalna i bezsporna wierzytelność. Pozwana wyjaśniła, że na kwotę dochodzoną od powoda składają się następujące wierzytelności: kara za nieterminowy zwrot sprzętu w wysokości 500 zł, opłata za antenę satelitarną w kwocie 1 zł oraz zaległość abonamentowa w kwocie 98 zł, łącznie należność główna opiewa więc na kwotę 599 zł. Ponieważ powód nie przedstawił dowodów potwierdzających zwrot sprzętu w regulaminowym terminie 30 dni od dnia rozwiązania umowy, tj. od dnia 1 listopada 2001 roku czy też dowodów wpłaty świadczących o uregulowaniu powyższych zaległości pozwana ponownie odrzuciła reklamację powoda. Na dzień wysłania pisma do powoda zadłużenie sięgało kwoty 1 367,40 zł (pismo pozwanej z dnia 21 października 2011 roku k. 38).

W dniu 7 listopada 2011 roku pozwana skierowała do powoda ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty 1 371,88 zł do dnia 14 listopada 2011 roku, ponawiając propozycję zawarcia porozumienia co do rozłożenia zaległości na raty oraz informując powoda, że w razie nieuregulowania zaległości w oznaczonym terminie pozwana wystąpi do komornika o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi (ostateczne wezwanie do zapłaty k. 39-40 wraz z załącznikami - wnioskiem restrukturyzacyjnym k. 41 i drukami opłaty k. 42).

Tego samego dnia, tj. w dniu 7 listopada 2011 roku pozwana skierowała do powoda ostrzeżenie o możliwości dokonania wpisu do Biura (...) S.A. z siedzibą w W., w razie nieuregulowania należności do dnia 14 listopada 2011 roku (ostrzeżenie z dnia 7 listopada 2011 roku k. 44 wraz z załącznikiem - informacją (...) k. 45, drukiem zapłaty k. 46).

W dniu 20 grudnia 2011 roku pozwana ponowiła wezwanie do zapłaty informując powoda, że w razie nieuregulowania zaległości w kwocie 1 380,84 zł do dnia 27 grudnia 2011 roku przeciwko powodowi wytoczone zostanie postępowanie sądowe, celem uzyskania zaspokojenia wierzytelności wynikającej z umowy cesji (wezwanie z dnia 20 grudnia 2011 roku k. 47-48, druki opłaty k. 50).

W odpowiedzi na powyższe wezwanie w piśmie z dnia 22 grudnia 2011 roku powód poinformował pozwaną, że podejmowane przez nią czynności ukierunkowane są na wyłudzenie od powoda pieniędzy i noszą znamiona nękania, co więcej dochodzona kwota nie została przez pozwaną wykazana, bowiem nie przedstawiła ona powodowi dokumentów potwierdzających zasadność dochodzonej wierzytelności, tym samym powód odmówił zapłaty (pismo powoda z dnia 22 grudnia 2011 roku k. 51).

W piśmie z dnia 2 stycznia 2012 roku pozwana poinformowała powoda o wstrzymaniu działań windykacyjnych do czasu wyjaśnienia sprawy (pismo z dnia 2 stycznia 2012 roku k. 52-53).

W dniu 19 października 2012 roku powód został poinformowany przez pracownik firmy (...), że jego firma figuruje w bazie Biura (...) S.A. z siedzibą w W. z długiem na kwotę 1 443 zł co uniemożliwia firmie (...) dalszą współpracę z powodem (e-mail z dnia 19 października 2012 roku k. 54, zeznania świadka T. C. k. 106-107, wysłuchanie informacyjne powoda k. 91-92, zeznania powoda k. 168-169).

W dniu 12 listopada 2012 roku powód skierował do pozwanej przesądowe wezwanie do zapłaty na jego rzecz kwoty 10 000 zł w terminie 7 dni, tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wywołanych działaniem pozwanej podjętym w związku z egzekwowaniem długu rzekomo nabytego od (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Wezwanie doręczono pozwanej w dniu 15 listopada 2012 roku (pismo z dnia 12 listopada 2012 roku k. 55, potwierdzenie nadania k. 56).

W piśmie z dnia 28 listopada 2012 roku pozwana odmówiła wypłaty zadośćuczynienia na rzecz powoda (pismo z dnia 28 listopada 2012 roku k. 57-58).

Dane powoda nie figurują obecnie w bazie danych Biura (...) S.A. z siedzibą w W.. W bazie tej dane powoda nie figurowały w okresie pomiędzy 13 grudnia 2007 roku a 13 grudnia 2012 roku ani na dzień 6 lutego 2014 roku (raport o przedsiębiorcy k. 62, raport o konsumencie k. 166-167).

Pozwem z dnia 27 grudnia 2012 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego-Lublin Zachód w Lublinie w trybie elektronicznego postępowania upominawczego (...) .á.r.l. z siedzibą w L. wniosła o zasądzenie od powoda kwoty 599 zł z tytułu noty karnej płatnej do dnia 31 grudnia 2001 roku. W dniu 18 marca 2013 roku Sąd Rejonowy-Lublin Zachód w Lublinie wydał przeciwko powodowi nakaz zapłaty. Ponieważ w dniu 18 marca 2013 roku powódka cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia Sąd Rejonowy-Lublin Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2013 roku umorzył postępowanie w sprawie (akta sprawy Nc-e 522711/13).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, jak również w oparciu o wskazane powyżej dowody dokumentarne znajdujące się w aktach niniejszej sprawy, jak również w oparciu o dołączone akta o sygn. Nc-e 522711/13 albowiem moc dowodowa tych dokumentów nie była kwestionowana przez strony i Sąd również nie znalazł podstaw do jej podważania.

Ponadto w toku rekonstrukcji stanu faktycznego w sprawie Sąd dopuścił dowód z zeznań świadka T. C. (k. 106-107) oraz dowód z zeznań powoda (wysłuchanie informacyjne k. 91-92, zeznania k. 168-169) którym Sąd dał wiarę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W toku procesu powód dochodził zasądzenia kwoty 9 000 zł na cel społeczny oraz nakazania pozwanej opublikowania przeproszenia. Odpowiedzialność pozwanej powód wywodził z przepisów dotyczących ochrony dóbr osobistych wywodząc, że bezpodstawnie umieszczając jego dane w bazie dłużników pozwana naruszyła jego dobre imię.

Zgodnie z przepisem art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Katalog ten nie ma przy tym charakteru zamkniętego – jest katalogiem otwartym, doprecyzowywanym i dookreślanym przez orzecznictwo (ze szczególnym uwzględnieniem zasadniczej w tym zakresie roli orzecznictwa Sądu Najwyższego).

Uprawnie do ochrony tychże dóbr znajduje podstawę w regulacji zawartej w art. 24 § 1 k.c., zgodnie z którym ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej

treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Zgodnie zaś z treścią art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Zasadność roszczeń majątkowych zależy od stwierdzenia naruszenia dobra osobistego.

Nadto, przepis art. 24 k.c. wprowadza domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych, zgodnie zaś z ogólną zasadą zawartą w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wobec tego na podstawie art. 24 k.c. w związku z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia braku bezprawności spoczywa na tym, kto dobro prawne narusza, a zatem na pozwanym. Bezprawnym zaś jest każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających takie działanie.

Wobec wprowadzonego przez ustawę domniemania bezprawności naruszenia dóbr osobistych okolicznością, którą wykazać musi powód, jest sam fakt naruszenia jego dóbr osobistych, który w sposób oczywisty stanowi zasadniczą przesłankę powstania odpowiedzialności z tytułu ochrony dóbr osobistych. Podkreślił to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2004 roku (wydanym w sprawie o sygn. akt V CK 609/03, LEX nr 109404), w którym rozważając kolejność podejmowanych działań stwierdził, że rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych sąd powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne.

Jak wskazano powyższej sąd rozpoznający sprawę o ochronę dóbr osobistych w pierwszej kolejności winien poddać ocenie, czy i jakie dobro zostało naruszone, a następnie dopiero ocenić – na zarzut pozwanego – czy pomimo naruszenia tych dóbr nie zachodzi podstawa do wyłączenia jego odpowiedzialności ze względu na brak bezprawności działania. Naruszenie dóbr osobistych oraz bezprawność są oczywiście kategoriami całkowicie samodzielnymi, niezależnym i każda z nich podlega oddzielnej kwalifikacji i ocenie.

W niniejszej sprawie bez problemu można zlokalizować dobro osobiste, które zdaniem powoda zostało naruszone przez pozwanego, bowiem powód już w pozwie je dookreślił, wskazując że pozwana naruszyła jego dobre imię.

Mówiąc o naruszeniu dobrego imienia powód w gruncie rzeczy podnosił fakt naruszenia czci (wymienionej w treści art. 23 k.c.), albowiem cześć człowieka obejmuje dwa aspekty: dobre imię (cześć zewnętrzna) i godność (cześć wewnętrzna). Naruszenie dobrego imienia (zniesławienie - art. 212 k.k.) polega na pomówieniu o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć tę osobę w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności. Może tu chodzić zarówno o rozpowszechnianie wiadomości określonej treści, która stanowi zarzut pod adresem jednostki, jak i wyrażanie ujemnej oceny jej działalności (J. Wierciński, Niemajątkowa..., s. 60). Niejednokrotnie naruszanie czci przejawiać się będzie w obu aspektach. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 1971 roku (sygn. akt II CR 455/71, OSNCP 1972, nr 4, poz. 77, z glosą E. Radomskiej, PiP 1973, z. 6, s. 167) cześć, dobre imię, dobra sława człowieka są pojęciami obejmującymi wszystkie dziedziny jego życia osobistego, zawodowego i społecznego. Naruszenie czci może, więc nastąpić zarówno przez pomówienie o ujemne postępowanie w życiu osobistym i rodzinnym, jak i przez zarzucenie niewłaściwego postępowania w życiu zawodowym, naruszające dobre imię danej osoby i mogące narazić ją na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu lub innej działalności.

W niniejszej sprawie za naruszające cześć powód uznawała zachowania pozwanej które doprowadziło do umieszczenia jego danych w bazie dłużników Biura (...) S.A. z siedzibą w W., co pociągnęło dla powoda negatywne konsekwencje nie tylko w postaci odmowy otrzymania karty kredytowej, ale także w postaci szeregu negatywnych przeżyć a także potencjalnej utraty kontrahentów.

Ochrona czci w szczególności w aspekcie dobrego imienia przysługuje każdemu człowiekowi, także przedsiębiorcom, osobom publicznym (do grona, których zalicza się powódka), skazanym za przestępstwa, prowadzącym nieakceptowaną społecznie działalność (np. prostytutkom), jak również osobom, które ze względu na swój stan psychiczny nie są w stanie odczuć obrazy (dzieci, osoby niedorozwinięte umysłowo itd.). Bezsprzecznie ochrona dobrego imienia przysługuje także powodowi.

Wobec ustalenia, że wskazane w pozwie dobra osobiste przysługują powódce należało dokonać oceny, czy doszło do ich naruszenia przez pozwaną, co było warunkiem przypisania jej odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych.

W ocenie Sądu umieszczenie danych w rejestrze dłużników narusza dobra osobiste a w szczególności dobre imię. Powyższe znajduje potwierdzenie w orzecznictwie, m.in. Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który stwierdził, że upowszechnianie informacji o przedsiębiorcy będącym osobą prawną, że jest nierzetelnym dłużnikiem, niewątpliwie narusza jego dobre imię (art. 23 k.c. w zw. z art. 43 k.c.) (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 września 2013 roku, I ACa 456/13, LEX nr 1394305), co stosuje się także do osoby fizycznej oraz osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą. Podobnie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Krakowie, którego zdaniem w razie złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przypisanie wierzycielowi odpowiedzialności za naruszenie dobrego imienia dłużnika może być zasadne tylko wtedy, gdy wszczęcie egzekucji było intencjonalnie skierowane na dyskredytację dłużnika przez wytworzenie u jego współpracowników i przełożonych błędnego przekonania, iż dłużnik odmawia dobrowolnego spełnienia świadczenia zasadzonego w wykonalnym orzeczeniu sądu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 lutego 2000 roku, I ACa 77/00, TPP 2002/3/153). Działania podjęte celem wyegzekwowania długu od powoda naruszały jego dobra osobiste także z uwagi na ich intensywność. Zauważyć należy, że nie każde działanie wierzyciela zmierzające do odzyskania długu – legalizuje wkroczenie w sferę dóbr osobistych dłużnika. Działanie bowiem nadmierne, nakierowane na zastraszenie dłużnika, zmierzające do wywołania w nim uzasadnionej obawy o mir domowy, realizowane w oparciu o zasadę, według której „cel uświęca środki” nie może być oceniane inaczej niż, jako wadliwe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 czerwca 2011 roku, VI ACa 84/11, LEX nr 863322). Ilość pism kierowanych do powoda winna zostać uznana za spełniającą normy nadmierności i nieadekwatności środka względem celu.

Wobec ustalenia, że doszło do naruszenia dobrego imienia powoda należało ustalić czy naruszenie to było bezprawne. Jak wskazano powyżej ciężar udowodnienia braku bezprawności spoczywał na pozwanej, bowiem powód w tym zakresie korzystał z domniemania ustawowego.

W przepisie art. 24 § 1 k.c. ustanowione zostało domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego (art. 23 k.c.). Domniemanie to podlega obaleniu przez wykazanie uprawnienia do określonego działania. Kto zatem twierdzi, że naruszono jego dobro osobiste, nie musi wykazywać bezprawności, o czym świadczy norma z art. 6 k.c.

Bezprawnym jest każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających takie działanie. Do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się: działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylenia jej skuteczności w niektórych przypadkach) oraz działanie w ochronie uzasadnionego interesu.

Pozwana nie zdołała obalić domniemania bezprawności naruszenia dóbr osobistych powoda, bowiem nie wykazała, że powód faktycznie był jej dłużnikiem. Pozwana nie wykazała ani, że umieszczenie powoda w rejestrze dłużników było zgodne z prawem ani że było uzasadnione z uwagi na jej interes. Niezwykle istotnym jest, że ostatecznie spółka (...)á.r.l. z siedzibą w L. przyznała rację powodowi co do tego, że scedowana na nią wierzytelność nie istnieje bowiem cofnęła skierowany przeciwko powodowi pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, mimo że w dniu cofnięcia pozwu uzyskała wydanie wnioskowanego nakazu zapłaty przeciwko powodowi.

Wbrew powyższym ustaleniom, tj. ustaleniom co do naruszenia dobra osobistego powoda oraz co do ustalenia bezprawności tego naruszenia, powództwo nie mogło zostać uwzględnione z uwagi na brak legitymacji biernej po stronie pozwanej.

Jak powód sam wskazywał już w pozwie i konsekwentnie popierał w toku procesu, w wyniku umowy cesji wierzytelności z (...)S.A. z siedzibą w W. wierzycielem powoda stała się spółka (...)á.r.l. z siedzibą w L. a nie pozwana (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Pozwana (...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wykonywała jedynie czynności w imieniu i na rzecz (...)á.r.l. z siedzibą w L., w szczególności kierowała do powoda pisma. Co istotne do umieszczenia danych powoda w rejestrze dłużników doszło z inicjatywy spółki (...)á.r.l. z siedzibą w L. – dłużnika albowiem tylko on miał takie uprawnienie, mimo że formalnych czynności dokonała pozwana. Czynności zmierzających do umieszczenia danych powoda w bazie dłużników dokonała bowiem w imieniu i na rzecz (...)á.r.l. z siedzibą w L. i tylko (...)á.r.l. z siedzibą w L. ponosi za to odpowiedzialność, a co za tym idzie to ona mogłaby zostać pozwana z tytułu naruszenia dóbr osobistych powoda.

(...) (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. nie posiada legitymacji biernej w zakresie roszczeń wynikających z naruszenia dobrego imienia powoda. Nie może ona, więc odpowiadać na podstawie art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. za szkody niemajątkowe, jakie powód mógł odnieść w związku z umieszczeniem jego danym w rejestrze dłużników. Wobec powyższego powództwo, jako skierowane przeciwko nieuprawnionemu podmiotowi podlegało oddaleniu.

Jedynie na marginesie Sąd zauważa, że nawet gdyby pozew został wniesiony przeciwko właściwemu podmiotowi to i tak podlegałby oddaleniu, bowiem wysunięte przez powoda roszczenia, w szczególności to dotyczące publikacji było wręcz rażąco niewspółmierne do rozmiarów odniesionej szkody. Z uwagi na braki w materiale dowodowym nie udało się ustalić, w jakim okresie dane powoda znajdowały się w bazie danych Biura (...) S.A. z siedzibą w W., co przemawiało na niekorzyść powoda, bowiem świadczyło o nieznacznym okresie w którym jego dane znajdowały się w bazie dłużników. Co więcej z całą pewnością dane powoda zostały już z tej bazy usunięte a negatywne odczucia osób które widziały w niej powoda znacząco straciły na znaczeniu o ile w ogóle nie zostały zapomniane.

Baza ta nie jest publikatorem powszechnie i nadmiernie często odwiedzanym przez ogół społeczeństwa. Z bazy tej korzystają jedynie potencjalni kontrahenci powoda, osób fizycznych i innych osób prowadzących działalność gospodarczą, kiedy są zainteresowane historią kredytową danego podmiotu. Natomiast gazety, w których powód domagał się zamieszczenia przeprosin (Gazeta (...) oraz (...)) są źródłem powszechnie pozytywnym przez społeczeństwo i mającym krąg odbiorców znacznie przewyższający odbiorców rejestru długów a co za tym idzie żądanie opublikowania przeprosin w tych gazetach było niewspółmierne do zakresu naruszenia dóbr osobistych powoda i nie mogłoby zostać uwzględnione. Podobnie byłoby z żadaną przez powoda kwotą, która miała zostać przeznaczona na cel społeczny, bowiem także to żądanie było niewspółmierne do rozmiaru naruszenia dóbr osobistych powoda.

Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia było orzeczenie o kosztach procesu, o których Sąd orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c. normującą odpowiedzialność za wynik procesu, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu) (§ 1). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazane przez sąd osobistego stawiennictwa strony (§ 3).

Sąd nakazał powodowi zwrócić pozwanemu kwotę 377 zł tytułem kosztów procesu, na którą składała się kwota 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, kwota to została ustalona zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz z kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.